

139

GENER
2012

REPENSANT LA COOPERACI3 CATALANA

Luci Rodrigo Peir3 Responsable de projectes, CIDOB

En l'3ltim any l'Ag3ncia Catalana de Cooperaci3 al Desenvolupament (ACCD) ha redu3t aproximadament un 50% el seu pressupost. Com a conseq38ncia, aquest organisme fa poc que ha materialitzat un ERO afectant a la meitat de la seva plantilla de treballadors, que havia crescut molt r3pidament en funci3 de la multiplicaci3 de recursos. Pel que fa als municipis catalans, la progressiva davallada dels seus ingressos els ha obligat a disminuir tamb3, proporcionalment, els pressupostos destinats a cooperaci3 i sensibilitzaci3. La prec3ria situaci3 econ3mica actual que asfixia aquestes administracions locals fa suposar que encara reduiran m3s aquesta partida, com est3 comen3ant a succeir en alguns casos, si 3s que no desapareix.

Queden lluny les acampades que van tenir lloc a mitjans dels 90 per reclamar el 0,7% i a partir de les quals s'ha anat construint una pol3tica p3blica pr3pia, que ha evolucionat enormement en recursos, objectius, estrat3gies i capacitats. Gr3cies a la sensibilitat i l'esfor3 principalment d'alguns municipis catalans i de la societat civil organitzada, s'ha creat el model de cooperaci3 al desenvolupament que co-nexim actualment al nostre pa3s, amb una llei aprovada l'any 2001 per totes les forces pol3tiques, i que estableix els principis i valors que el fonamenten.

Amb m3s o menys protagonisme, a trav3s dels consells de cooperaci3 i de l'elaboraci3 de manera participativa dels Plans Directors i Plans Estrat3gics, s'ha anat decidint de manera consensuada el cam3 a rec3rrer en aquest camp. I d'aquesta manera, les iniciatives de solidaritat s'han anat escampant per tots els racons del territori, impulsades per les nombroses institucions que el conformen (escoles, universitats, sindicats, empreses, etc) i alimentades per la creixent quantitat de recursos disponibles durant els anys de bonan3a.

Per3 la nova realitat que s'imposa est3 fent variar necess3riament les preocupacions i sensibilitats de l'opini3 p3blica. L'any 2009, una enquesta realitzada per l'ACCD, reflectia que m3s de la meitat dels catalans es mostraven partidaris de que la Generalitat dediqu3s part dels seus recursos a la cooperaci3 internacional malgrat la crisi. M3s de dos anys despr3s, amb l'agreujament de la situaci3, pot resultar dif3cil justificar la solidaritat internacional amb arguments com la lluita

contra la pobresa global, el dret a una vida digna de totes les persones i la solidaritat humana envers els que més pateixen, si és que no s'exerceix primer a casa nostra. Ja fa mesos que els esforços de la ciutadania es dirigeixen a conservar els ambulatoris de les seves poblacions, a donar suport als desnonats de les hipoteques i a lluitar pels drets laborals, quedant en un segon pla els problemes dels països en desenvolupament.

D'aquesta manera, les administracions que ho desitgin, tenen arguments suficients per reduir o eliminar fàcilment les activitats de solidaritat internacional. De fet, la davallada, en alguns casos desproporcionada, que està patint aquesta política pública, sense cap oposició al carrer, així ho demostra. Altres administracions, liderades per tendències polítiques amb una major sensibilitat en aquest àmbit, es veuran desposseïdes de raons per continuar destinant part dels nostres impostos a altres països, tenint en compte, a més, que alguns d'aquests són avui ja països de renda mitja i estan creixent a un ritme considerable, com ara Perú, Marroc o l'Equador. Pel que fa a les aportacions privades, probablement es redirigeixin cap a entitats de l'anomenat 4rt. Món per tal de pal·liar els problemes més propers. L'èxit de la campanya de final d'any del Banc d'Aliments ha superat les previsions i ens mostra un cop més que la solidaritat i el compromís de la societat catalana es mantenen vius.

Aquesta pronunciada reducció de recursos i la situació social que vivim fan insostenible el model que hem conegut en aquests darrers anys i afectarà en cascada la viabilitat de molts projectes, programes i organitzacions. Els plans directores aprovats en els últims temps i els respectius plans estratègics i anuals que els havien d'executar, no podran dur-se a terme sino només parcialment. I la llei de cooperació, que establia un horitzó econòmic del 0,7% dels ingressos corrents incondicionats per al 2010 com a màxim i al qual encara no s'havia renunciat, queda ara en paper mullat.

Vista la tendència, és més que previsible que poc a poc es vagin esmicolant els fonaments d'un sistema, que s'està mostrant extremadament fràgil. Precisament, en els darrers temps han sorgit moltes crítiques al sector que poden estar a la base d'aquesta feblesa que s'ha fet evident amb la crisi. Ens referim a l'alta dependència de moltes organitzacions envers els fons públics, la manca de sinèrgies i aliances entre entitats, la progressiva desconexió amb la societat i la mala imatge generada per casos puntuals de mala gestió, falta de resultats i de professionalització.

Potser ha arribat el moment de fer balanç, de que tots els actors de la cooperació internacional de Catalunya mantinguin una conversa sincera i fonamentada en una anàlisi rigorosa sobre les causes que estan provocant aquesta nova situació. Cal identificar aquelles peces de l'engranatge que comprometen la continuïtat d'aquesta política pública i de la cooperació catalana en el seu conjunt, i traçar una estratègia de futur que permeti seguir cooperant tenint en compte la nova realitat.

Serà difícil tornar a assolir els recursos de que havíem disposat i probablement sigui necessari un canvi de model, però abans es fa prioritari tornar a comptar amb el suport d'una ciutadania compromesa. Això obliga a reelaborar un discurs per tornar a posar en evidència la necessitat de ser solidaris amb els països empobrits i, sobretot, enfortir les accions de sensibilització i educació pel desenvolupament.

En aquest nou camí a construir s'han de posar en valor alguns dels principis de l'agenda internacional sobre l'eficàcia de l'ajut: més resultats i una millor gestió que permeti visualitzar-los; més transparència i una millor comunicació a la ciutadania; més coordinació i sinèrgies a tots nivells; i una major apropiació i participació per part dels implicats, tant al nord com al sud a l'hora de definir conjuntament les intervencions.